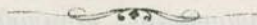

ամենայնի»։ Մովսէս մարգարէն Յրինաց Գրքի մէջ գրէ. «Մի հայհոյեացես զիշխան ժողովրդեան քո», և թէ՛ «Պատուեա՛ս զհայր քո և զմայր»։ Իսկ Պօղոս Առաքեալն ասէ. «Հնազանդ լերուք առաջնորդաց ձերոց և հպատակ կացե՛ք նոցա. զի նոքա տքնին վասն հոգւոց ձերոց»։ Եթէ՛ Սուրբ Գրքի մէջ որոնենք այս մասին վկայութիւններ՝ հարիւրաւորը կարող ենք գտնել յօգուտ մեծերին, այն է հարց, առաջնորդաց, են, են։

Բայց թէ՛ սրբան վկայութիւնք կը գտնուին յօգուտ փոքրներին, այն է՝ որդւոց, ստորագրելոց են, այն կը թողումք որոնողաց կամացը. միայն Պօղոս Առաքելոյ մի վկայութիւնք կամիմ յիշեցնել հարց և մեծաւորաց, որ ասէ. «Հնրք (հոգեւոր և մարմնաւոր) մի՛ գայրացուցանէք զորդիս ձեր»։

Այս մասին հարկ չհամարեցի մանրամասնաբար նկարագրել այն բարոյական ցաւերն, որ ի գուր երկուստէք կրում են թէ՛ մեծաւորներն և թէ՛ փոքրաւորներն. ըստ որում երկարապատում գրել եմ շատ գրողներից առած՝ այն գրքիս մէջ, որ կրում է անունը «Էջմիածին և Զրջագայք իւր», որից երեւում է, որ մեծերը հաւասարակշռութիւն չեն պահել կառավարութեան մէջ՝ ինչպէս ամենայն պատմագիրք աւանդին։ Իսկ ես 1850 թուէն անձամբ մերձաւորապէս ծանօթ լինելով հինգ կաթուղիկոսաց՝ ց1896 ամն, հաւաստեալ գիտեմ և վկայեմ։

Իրրեւ համառօտ հաշիւ մեր եօթնամեայ առաջնորդական գործողութեանց Ըամախոյ թեմում (1887 յունիս 1894 յուլիս) գրեմ հետեւեալն ի գիտութիւն ընթերցողաց։

Ա. Զինել, պատրաստել եմ ըստ կարողութեանս նախ՝ կենդանի տաճարներն, ինձ յանձնած ժողովրդեան սրտերն՝ Աւետարանական քարոզութեամբ և հոգեւոր և բարոյական խնամատարութեամբ, ըստ Պօղոսի Առաքելոյն՝ սատկելով, յանդիմանելով և մխիթարելով պահպանել եմ բանաւոր հօտը «ի վայ-